C U R T E A D E A P E L B Ă L Ţ I

Dosarul nr.21rji-617/23 Judecătoria Soroca sediul Central
1-23034273-03-21rji-12052023 Judecător Gh.Tocaiuc

D E C I Z I E
În numele Legii
03 iulie 2023

Colegiul penal al Curţii de Apel Bălţi,
având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei de judecată Ghenadie Liulca
Judecători Oleg Moraru, Viorel Pușcaș
Cu participarea:
Avocatului Mariana Ciubara

a judecat în ședință publică, în ordine de recurs, recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 18.04.2023, prin care a fost admisă plângerea înaintată de către condamnatul **Zaporojan Ivan** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de materialele prezentate instanței, părerile participanților la proces, pentru expunere asupra recursului, Colegiul, -

C O N S T A T Ă:

Prin încheierea Judecătoriei Soroca sediul Central din 18.04.2023, a fost admisă plângerea înaintată de către condamnatul Zaporojan Ivan împotriva administraţiei instituţiei penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Zaporojan Ivan a fost deţinut în perioada 21.02.2020-12.04.2023 în Penitenciarul nr.6 Soroca în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, 1146 zile în calitate de condamnat.

În condițiile art. 473[4] alin.(4) CPP s-a redus pedeapsa condamnatului Zaporojan Ivan cu 228 zile, pentru perioada de 1140 zile, în care s-a aflat în detenţie, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie.

În privința perioadei rămase de 6 zile, calculate în condițiile art. 473[4] alin.(4) CPP, care nu pot fi reduse, instanţa de judecată a considerat necesar de a le lasa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive de 16 ani închisoare stabilit lui Zaporojan Ivan prin sentința Judecătoriei Bălți din 23.12.2016, s-a redus cu 228 zile.

S-a obligat administrația instituției penitenciare nr.6 Soroca, potrivit art.473[4] alin.(3) CPP, să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

Împotriva acestei încheieri a declarat recurs directorul Penitenciarului nr.6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, solicitând casarea actului judecătoresc contestat ca fiind neîntemeiat. În acest sens recurentul a menționat, că la examinarea pretenţiilor invocate de Zaporojan Ivan, judecătorul de instrucţie a apreciat superficial probele prezentate de reprezentatul instituţiei privind condiţiile de detenţie din instituţia penitenciară în care este deţinut condamnatul, or, prin raportul prezentat şi anexele la acesta, au fost descrise cu lux dc amănunte condiţiile care sunt asigurate lui Zaporojan Ivan pe parcursul deţinerii în instituţia respectivă, din care rezultă că au fost respectate standardele minime de întreţinere a acestuia, şi nicidecum nu pot fi apreciate condiţiile de detenţie ca inumane sau degradante.

În viziunea recurentului, norma de spaţiu cu care a fost asigurat corespunde standardelor statuate, iar instanţa contrar datelor indicate, s-a fondat pe constatările efectuate de Comitetul European pentru Prevenirea Torturii (CPT) în rapoartele sale efectuate în rezultatul vizitelor întreprinse.

Indică, că la analiza condiţiilor de cazare a deţinutului, instanţa de judecată eronat face trimitere la condiţiile şi anume la asigurarea spaţiului în Penitenciarul nr.6-Soroca, făcând trimitere la Penitenciarul nr.11 Bălţi prin cele indicate de către membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii, care în Raportul privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr.11 Bălţi din data de 31.10.2017.

Invocă dezacord recurentul și privitor la formula de calcul utilizată de judecătorul de instrucţie, 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie pentru calitatea de condamnat.

Menționează, că pe parcursul deţinerii în Penitenciarul nr. 6- Soroca, Zaporojan Ivan, nu a înaintat nici o plângere către administraţia penitenciarului în care s-a deţinut, cu referire la neconformitatea condiţiilor de detenţie.

Consideră, că pe perioada detenţiei, condamnatul Zaporojan Ivan nu a fost marginalizat sub nici-un aspect inuman şi/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiţii a executării detenţiei, iar instanța la evaluarea condiţiilor de detenţie,

urma să ţină cont de efectele cumulative ale condiţiilor generale raportate la caracteristicile individuale respective ale acestuia, precum şi de perioada în care a fost deţinut în condiţiile contestate.

În viziunea recurentului, condamnatului în Penitenciarul nr.6 Soroca îi sunt asigurate condiţii corespunzătoare ce asigurau minimul necesar conform standardelor reglementate de legislaţia execuţional-penală.

Recurentul nu a delegat un reprezentant pentru participare la soluționarea recursului și nici nu a anunțat despre o eventuală solicitare de amânare a ședinței sau imposibilitate de a se prezenta în ședința de judecată.

Condamnatul Zaporojan Ivan prezent în sala amenajată tehnic pentru aplicarea videoconferinței din Penitenciarul nr.6 Soroca și avocatul acestuia Mariana Ciubara, au pledat pentru respingerea recursului ca fiind nefondat și menținerea în vigoare a încheierii contestate.

Verificând argumentele recursului în raport cu materialele prezentate instanței și prevederile legii, ținând cont de opinia părților, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că recursul urmează a fi respins ca nefondat, soluția Colegiului fiind adoptată în conformitate cu prevederile art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, potrivit cărora, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: *...respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă: ...recursul este nefondat*.

În argumentarea soluției emise la caz, Colegiul menționează, că judecătorul de instrucție judecând plângerea înaintată de condamnatul Zaporojan Ivan împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, a respectat normele procesuale, a verificat complet, obiectiv, suficient și în ansamblu împrejurările cazului, cât și argumentele formulate în plângere prin prisma raportului prezentat de către administrația instituției penitenciare, prin prisma Statutului Executării pedepsei de către condamnați aprobat prin HG nr.583 din 26.05.2006, prin prisma Raportului Consiliului pentru Prevenirea Torturii, și prin prisma practicii constante CEDO, corect ajungând la concluzia privind admiterea acestei plângeri.

Astfel, Colegiul penal conclude, că judecătorul de instrucție corect, în baza circumstanțelor analizate, a constatat deținerea lui Zaporojan Ivan în condiţii contrare prevederilor art.3 CEDO în Penitenciarul nr.6 Soroca în calitate de condamnat în perioada 21.02.2020-12.04.2023.

Potrivit plângerii înaintată de Zaporojan Ivan, condamnatul pretinde că a fost deținut în Penitenciarul nr.6 Soroca în celule supraaglomerate, celulele nu se aerisesc, încăperile sunt vechi, se prăbușesc podurile și cade varul de pe pereți. Medicamentele necesare lipsesc, personalul medical este necalificat, alimentație nu corespunde normelor, baie fac o dată în săptămînă. Sunt purici, taracani. În sectoare dezinfecție nu se face.

Din materialele prezentate se constată, că Zaporojan Ivan în Penitenciarul nr.6 Soroca, s-a deținut în următoarele celule:

-în perioada 16.04.2019 până la 01.03.2021 s-a deținut în sectorul nr. 6, secția nr.15, care are o suprafaţă de *71,04 m²* şi s-au deţinut *21* condamnaţi.

-în perioada 01.03.2021 pînă la 01.09.2021 s-a deținut în sectorul nr. 6, secția nr.13, care are o suprafaţă de *12,95 m²* şi s-au deţinut *3* condamnaţi.

-în perioada 01.09.2021 până în prezent se deține în sectorul nr. 6, secția nr.15, care are o suprafaţă de *71,04 m²* şi se deţin *21* condamnaţi.

Secţiile sunt dotate cu pat, saltea, lenjeria de pat, noptieră, masă, scaun. Iluminarea naturală prin intermediul geamurilor şi iluminarea artificială prin intermediul becurilor tip incadescenţă, ventilarea este naturală cu ajutorul geamurilor. Blocul sanitar este comun şi separat de suprafaţa locativă care este dotat cu vecee de tip turcesc. Într-o altă încăpere sunt lavoare, unde deţinuţii au acces nelimitat pentru a se spăla pe mîini, dinţi, etc. Izolatorul disciplinar este asigurat cu pat, saltea, lenjerie de pat, noptieră, masă, scaun, etc. Iluminarea naturală prin intermediul geamurilor şi iluminarea artificială prin intermediul becurilor tip incadescenţă, ventilarea este naturală cu ajutorul geamurilor. Blocul sanitar este situat în celulă printr-un perete pînă-n tavan cu suprafaţa de 1 m, unde are acces nelimitat. Penitenciarul nr. 6-Soroca posedă o încăpere special amenajată unde se află 2 maşini de spălat haine cu capacitatea de 60 kg şi respectiv 20 kg, de asemenea în încăpere se află şi o centrifugă pentru a usca hainele mai repede iar o maşină de spălat este dotată cu o centrifugă. Totodată în încăperea dată se află şi o maşină de cusut hainele în caz că hainele sunt deteriorate sau pentru a coase lenjeriile care s-au rupt. Deţinuţii se imbăiesc cu apă caldă cel puţin odată la 7 zile conform statutului executării pedepsei de către condamnaţi. Băile/duşurile sunt centralizate şi se află în fiecare zonă locativă. Fiecare sector al Penitenciarului nr.6 Soroca este dotat cu lavoar care are acces la apă potabilă. Alimentarea deţinuţilor este asigurată cu hrană caldă de 3 ori pe zi, la ore prestabilite, gratuit. Hrana este verificată în permanenţă de către medicul instituţiei, ofiţerul de serviciu şi şeful cantinei, cu ulterioara notare a rezultatelor în registru de evidenţă a controlului asupra calităţii de pregătire a hranei. Asistenţa medicală persoanelor deţinute în penitenciar se acordă ori de cîte ori este necesar sau la cerere, de către un personal calificat, în mod gratuit, în conformitate cu legislaţia în vigoare.

Având în vedere informațiile prezentate, efectuând calculul corespunzător al spațiului de detenție ce revenea condamnatului Zaporojan Ivan – suprafața totală a secției în raport la numărul condamnaților ce se dețineau în ea, Colegiul penal constată, că condamnatul Zaporojan Ivan pe parcursul detenției în Penitenciarul nr.6 Soroca în perioada 01.03.2021 pînă la 01.09.2021, adică pe parcurs a circa 6 luni, aparent ar fi fost deținut în celule cu respectarea spațiului personal minim

acceptabil de 4 m2, fiind totuși imposibil de calculat, or, n-a fost exclus mobilierul cu care era dotat spațiul în cauză.

Cât privește perioadele: 16.04.2019 până la 01.03.2021 și 01.09.2021-12.04.23, s-a deținut în sectorul nr.6, secția nr.15, care are o suprafaţă de 71,04 m^2 şi s-au deţinut 21 condamnaţi, este evident că în perioada vizată nu a fost asigurat cu spațiul personal minim acceptabil de 4 m^2, or, spațiul ce îi revine este de 3,3 m^2.

Mai mult ca atât, cât vizează descrierea condițiilor concrete ale spațiului de detenție, autorul raportului prezintă informație de ordin general, nefiind descrisă la concret situația privitor la prezența insectelor, prezența mucegaiului și a mirosului insuportabil în celulele în care a fost deținut Zaporojan Ivan.

Aceste circumstanțe dau temei de a admite pretențiile condamnatului și de a considera că spațiul de detenție care îi revenea lui Zaporojan Ivan în perioada vizată supra contravine celui prevăzut și garantat prin Statutul executării pedepsei de către condamnați aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.583 din 26.05.2006, care indică că fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 metri pătrați, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcţii.

În acest aspect Colegiul penal consideră oportun de a se referi și la practica CtEDO expusă în cauzele Kantyrev împotriva Rusiei, Kadikis împotriva Letoniei şi Melnik împotriva Ucrainei, unde Curtea a reiterat, că atunci când suprapopularea dintr-o închisoare atinge un anumit nivel, acest element este suficient, în sine, pentru a concluziona încălcarea art.3 din Convenţie. În general, este vorba despre cazurile în care spațiul personal acordat unui reclamant este mai mic de 3 m^2.

Respectiv, Colegiul penal la fel ca și judecătorul de instrucție consideră, că dificultățile cu care s-a confruntat Zaporojan Ivan, pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr.6 Soroca, în perioada vizată, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise.

În acest sens, Colegiul susține poziția judecătorului de instrucție, care justificat a notat, că sarcina probațiunii îi revine autorității, în custodia căruia se află sau s-a aflat persoana, la caz recurentul nu a probat că pe perioada detenției și executării pedepsei în Penitenciarul nr.6 Soroca condamnatul Zaporojan Ivan nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman şi/sau degradant, și că i-a fost acordat minimul de condiţii a executării detenției.

Astfel, având în vedere încălcările constatate în raport cu prevederile art.473^4 alin.(4) CPP, instanța întemeiat i-a redus pedeapsa condamnatului Zaporojan Ivan cu 228 zile, pentru perioada de 1146 zile în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.6 Soroca, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție, iar 6 zile calculate în condițiile art.473^4 alin.(4) CPP, care nu pot fi

reduse, instanța de judecată corect a determinat de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Astfel, având în vedere încălcările constatate în raport cu prevederile art.473[4] alin.(4) CPP, instanța întemeiat i-a redus pedeapsa condamnatului Zaporojan Ivan, aplicând corect formula de calcul stipulată de legislator în textul art.473[4] alin.(4) CPP. În acest sens judecătorul de instrucție și-a motivat eficient soluția luată, reducerea fiind una adecvată și suficientă, bazată pe o justă și echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt și pe o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre suferințele cauzate și reducerea instituită, și care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

Ținând cont de cele menționate, instanța de recurs concluzionează, că cerințele invocate de recurent sunt neîntemeiate, careva temei de casare a încheierii nu s-au stabilit, fiind condiționată respingerea recursului și menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

Având în vedere motivele expuse, conducându-se de art.449 alin.(1) pct.1) lit.a) CPP, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul declarat de către directorul Penitenciarului nr.6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc, împotriva încheierii Judecătoriei Soroca sediul Central din 18.04.2023, prin care a fost admisă plângerea înaintată de către condamnatul **Zaporojan Ivan** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, se respinge ca nefondat, cu menținerea fără modificări a încheierii în cauză.

Prezenta decizie este irevocabilă.

Preşedinte de şedinţă: Judecător: Judecător: